

Grong kommune
Plan, byggesak, GIS og oppmåling

TRØNDELAG FYLKESKOMMUNE REGIONAL UTVIKLING OG VEG TRONDHEIM

Erling Skakkes gate 14

7004 TRONDHEIM

Vår ref
2021/4024-6

Deres ref:
1976/2021

Dato:
06.09.2021

REGIONAL PLAN FOR AREALBRUK I TRØNDELAG - HØRINGSUTTALELSE

Ved en inkurie ble feil vedtak oversendt i denne sak. Grong kommunestyre vedtok i møte den 02.09.2021, sak 48/2021 å avgi følgende høringsuttalelse:

Høringsuttalelse fra Grong kommune:

Overordnede kommentarer til regional arealplan:

- *Grong kommune ser fylkeskommunens behov for å ha en felles arealplan for nordre og søndre del av Trøndelag. Vi ser at en regional plan for arealbruk vil gi ensartede føringer for hele fylket og være bedre egnet til å samordne arealinteresser på tvers av kommunegrensene. Tanken om at planen gir bedre muligheter for å tilpasse de statlige føringene til trøndersk virkelighet gjennom differensierte retningslinjer for ulike deler av fylket er bra. Vi ser også behovet for en overordnet strategi på infrastruktur og kollektivtransport.*
- *Grong kommune er imidlertid usikker på hvordan planen vil bli håndhevet, og ser ikke helt hvordan «bør og skal» vil bli praktisert av partene i planen. Det er viktig at denne planen ikke går ut over det lokale selvstyret, og legger unødvendige hindringer for utvikling og mulighetstenking i de ulike kommunene. Forvaltning av en kommunes areal er noe av det viktigste vi som lokalpolitikere gjør og det ansvaret må fortsatt være tydelig. Regional plan er ingen juridisk bindende plan, men vil kunne skape utfordringer for det lokale selvstyret. Det er noe uklart hvor førende denne planen skal være for kommunene og dette skaper en*

skepsis for planen. Grong kommune er opptatt av en god utvikling av kommunen, denne planen må ikke bli en hemske for lokal planlegging.

- Gjennomgående oppleves planen skrevet med et «by/ store tettsted – perspektiv». Grong kommune ser behovet for å gjøre dette også, men savner en grundig tenking med utgangspunkt i småkommuners muligheter og utfordringer. Skal man drive en balansert utvikling i hele fylket må dette gjennomsyses også i teksten i planverket. Som et eksempel er det viet mye rom for kollektivtrafikk, kollektivknutepunkt, sentrumsplanlegging osv. Hva med oss som nesten ikke har kollektivtrafikk eller har muligheter til å utvikle kollektivknutepunkt. Hvilke muligheter ser man gjennom denne planen til å utvikle disse områdene og arealene her?
- Det er viktig at man i denne planen ser behovet for differensiert bruk av arealene. Det er ulike utfordringer om det snakkes om kommuner med mange innbyggere og med få innbyggere. I distriktskommuner er ikke fortetting det viktigste, der er det snakk om å være attraktiv for at flere ønsker å bo i distriktene, og det er rom for spredt boligbygging. Fokuset på differensiert bruk av arealene kan bli enda tydeligere i planen. Det må være rom for et lokalt handlingsrom for å drive utvikling i egen kommune. Så er det ikke slik at man bare ønsker spredt bosetting i mindre kommuner. Det er mange gode argumenter for å fortette også lokalsentre, men dette må det lokale selvstyret få legge føringer for gjennom kommuneplanens arealdel. Et annet perspektiv med spredt bosetting er at flere kan dele på infrastruktur som bredbånd, vei, vann osv ute i hele kommunen.

4.1: Balansert utvikling i hele Trøndelag

Forslag til nytt punkt tillegg R1: Det skal legges opp til en differensiert arealbrukspolitikk i fylket. Dette betyr at vi må ha ulike krav til fortetting og sentrumsutvikling mellom kommuner med mange innbyggere og få innbyggere. Dispensasjonspraksisen bør også differensieres mellom by og bygd.

R1 nytt forslag i tillegg; Som et ledd i styrkingen av distriktene i nordre del av fylket må Trønderbanen forlenges til å omfatte strekningen Grong – Trondheim.

Retningslinjen er i tråd med Grong kommunes etablerte praksis for arealplanlegging. Vi har i dag Mediå/Grong som et klart definert kommunesenter og regionsenter, og det har de siste 10 årene også vært en tydelig satsing på utvikling i de to andre tettstedene Bergsmo og Harran.

Kommunestyret mener en fortsatt utvikling i tråd med denne retningslinjen vil være med på å styrke Gongs rolle som regionsenter, men også de andre grendenes posisjon som lokalsentre.

Mer konsentrerte sentre med kort avstand mellom bolig og skole/barnehage/butikker vil fremstå som attraktive for enkelte av kommunens innbyggere. Samtidig vil det for noen være attraktivt å kunne ha en større tomt med avstand til naboer og sentrum. Planen må legge til rette for at distriktskommunenes fordeler i forhold til mye areal kan utnyttes. Fortetting der det er hensiktsmessig og spredt bosetting der det er ønskelig. Ulike typer boformer er en måte å gjøre distriktene mer attraktive for eksisterende og nye innbyggere.

I møte med en stadig eldre befolkning vil «kompakte sentre» være avgjørende for å kunne gi nødvendige kommunale tjenester. Som distriktskommune er det viktig at også vi planlegger for å redusere bilbruken. Skal vi kunne gjøre det er kollektivtilbudet avgjørende. Slik det er i dag er dette alt for dårlig, og ikke et alternativ til bil. Alternative måter å tenke kollektivtransport i distriktene vil være interessant for oss. Kan vi se på nye måter for samkjøring, mer fleksibilitet, pendlerkontor og ny teknologi som gir oss en mulighet til å leve i distriktene uten så mye bruk av bil. Kommunestyret vil i den anledning også påpeke viktigheten av å få forlenget Trønderbanen helt til Grong som en styrking av kollektivtilbudet i hele regionen.

4.2: Areal og transport:

Nytt punkt under 4.2: Det bør legges til rette for gang – og sykkelveier også mellom sentrum, både lokalsentrum og regionsentrum.

Det fokuseres mye i planen på en styrket satsing på gående og syklende i sentrene. Grong kommune mener det også er viktig å se på aksene mellom sentrene. For Grong kommune vil en gang-/sykkelvei mellom Mediå og Bergsmo være viktig for å øke attraktiviteten på Bergsmo som lokalsenter. Med en strekning på ca. 4 km vil en gang-/sykkelvei gjøre det mer attraktivt å bosette seg på Bergsmo enn det det er i dag. Trøndelag fylkeskommune vil ha en sentral rolle i den sammenheng som vegeier.

Dette kapitlet bærer preg av byutvikling og i liten grad er distriktskommunenes utfordringer berørt. Grong kommune har ingen innvendinger mot det som skisseres i dette kapitlet, men det er vanskelig å identifisere seg med «5 og 10 minutters byen». Det hadde vært naturlig at en plan der balansert utvikling er et mål at også skisserer distriktskommunenes utviklingsmuligheter.

De skisserte målkonfliktene når det gjelder utbygging av vegnettet er reelle. Grong kommune ønsker å peke på at hensynet til matjord bør veie tungt når nye linjer utarbeides.

Når det gjelder godsomlasting tenker vi det vil være naturlig at dette legges utenom de største sentrene. Med riktig teknologi vil for eksempel omlasting av laks fra ytre Namdal, fra bil til tog, kunne være naturlig å gjøre i Grong.

4.3: Bolig og levekår

Også her mener Grong kommune at differensiering av arealbruk og muligheter til spredt bosetting vil være et gode for mange innbyggere i distriktskommunene. Jordvernet skal stå sterkt. Spredt bosetting trenger ikke være i konflikt med nedbygging av matjord.

Også dette kapitlet har et sterkt fokus på byer. Som et eksempel er det ingen steder i Grong der man ikke har tilgjengelig grønt områder innen 500 meter.

4.4 Sentrumsutvikling og lokalisering av handel

Grong kommune mener dette er gode retningslinjer, og de er stort sett i tråd med gjeldende praksis i Grong kommune.

4.5: Regionale næringsarealer

Grong kommune mener retningslinjene under dette punktet er greie. Grong kommune mener man med samlokalisering av virksomheter innenfor det vi kaller nærings-/industriparker vil kunne oppnå store positive synergieffekter. I Namdalen bør man tilstrebe et større samarbeid mellom næringsparkene for å bli enda mer konkurransedyktige. Vei, vann- og avløp, el og fiber må være på plass for å gjøre næringsparkene mer attraktive for potensielle etablerere. Her har Grong kommune gjort en god jobb med utviklingen av Grong næringspark.

4.6: Jordvern

Alternativ til kulepunkt R11, siste punkt; Ved utforming av samferdselsanlegg skal beslaget av matjord og dyrkbar jord begrenses til et minimum, og omdisponert matjord skal erstattes med nydyrking/jordflytting.

Grong kommune mener det er viktig at jordvernet står sterkt og at alternativer skal vurderes hvis en utbygging krever omdisponering av matjord. For fremtidige generasjoner er det avgjørende at vi tar vare på matjord og dyrkbarjord. Ved nedbygging av slik jord er jordflytting å foretrekke da dette ikke forringer fremtidig muligheter for matproduksjon.

4.7: Kulturmiljø

4.8: Naturmangfold og friluftsområder

Nytt punkt tillegg R14: På kommuneplannivå bør eksisterende og tilgjengelige data for å avklare arealbruken kunne nyttes. Kravet om naturtypekartlegging bør inntreffe først på reguleringsplannivå.

Hensynet til naturmangfoldet er viktig og skal vurderes særskilt i alle plan- og byggesaker. Grong kommune mener imidlertid at kartleggingen av naturverdier må skje på rett nivå. Ved utarbeidelse av kommuneplaner på overordnet nivå bør det være tilstrekkelig at man legger kjente tilgjengelige data til grunn i saksbehandlingen, og i stedet stiller krav om ytterligere kartlegginger på reguleringsplannivå.

Når det gjelder kartlegging og verdsetting av friluftsområder mener Grong kommune dette er viktig. Grong kommune har gjennomført en slik kartlegging, og legger den til grunn i det pågående arbeidet med «plan for friluftslivets ferdselsårer».

4.9: Vannforvaltning og drikkevann

Grong kommune mener dette er en god retningslinje, og i tråd med den praksis som er lagt i gjeldende kommuneplan.

5.1: Jordbruk og skogbruk

R 17: Ta vekk kulepunkt 6.

R 18: alternativ til kulepunkt: Tiltak for å ivareta naturmangfold og vannmiljø bør prioriteres og omdisponering av myr og våtmark unngås.

Grong kommune synes punktet om at «før eventuell omdisponering av produktiv skog skal det vurderes kompensierende tiltak som opprettholder skogens karbonopptak i regionen» blir litt vanskelig å følge opp i praksis. Det jobbes kontinuerlig for å få til en best mulig skjøtsel av skogen innenfor kommunens grenser, og vi mener dette må være et godt nok tiltak i seg selv for å sikre en størst mulig grad av karbonbinding.

Planen må ikke være strengere enn det statlig retningslinjer. Det ligger en mulighet i dag til å dyrke opp myr hvis det ikke finnes andre alternativer. Det vil være beklagelig om planen ikke tar innover seg den muligheten.

5.2: Reindrift

Nytt punkt: Trøndelag fylkeskommune bør initiere et arbeidet med overordnet konsekvensutredning for det enkelt reinbeitedistrikt. Et slikt arbeid er svært omfattende og omfatter opptil 11 kommuner og 2 fylker innenfor det enkelte distrikt.

Grong kommune er opptatt av de sørsamiske beiteressursene. Et paradoks i dette er at en av de største utfordringene for reinbeiting er rovdyr. Praktiseringen av den nasjonale rovdyrpolitikken legger ikke opp til å ta ut skadedyr slik at reindriften kan benytte seg av beiteressursene sine på en god måte.

Det er viktig med en god dialog mellom kommunen og reinbeitedistriktene. Denne planen må ikke legge så sterke føringer at man ikke kan gå i dialog mellom reinbeitedistrikt og kommunen for utvikling av arealer.

Når det gjelder helhetlig konsekvensutredning for reindriften, er dette et krevende punkt. Grong kommune ser at det kan være behov for konsekvensutredninger for hele reinbeitedistrikt på kryss av både kommune- og fylkesgrenser, men mener at dette bør løses på overordnet nivå. Et slikt arbeidet bør initieres av Fylkeskommunen samarbeid med reinbeitedistriktene, kommunene og Statsforvalterens reindriftsavdeling.

5.3: Mineraler, byggeråstoffer og massehåndtering

Grong kommune mener dette er gode retningslinjer og disse vil bli lagt til grunn i kommende arealplaner og saksbehandling.

Grong kommune vil imidlertid påpeke at retningslinjene i 5.2 kan stå i motsetning til punktene i 5.3. Planen bør gjøre avveininger i disse spørsmålene.

5.4: Fritidsboliger og reiseliv

I planen legges det opp til fortetting av hytte- og fritidsboliger. Også på dette punktet bør det være mulig med mer spredt hyttebygging der kommunene ønsker dette gjennom sine arealplaner. Reiseliv

og hytter er viktige distriktsnæringer. Det må være mulig å utvikle disse næringene i distriktene. Mange hyttekommuner, som Grong, vil ønske en fortetting i våre hytteområder, mens andre ikke har disse behovene. Planen må ikke bli så kategorisk at det ikke er mulig med noe spredt hyttebygging. Også her bør det være mulig å differensiere mellom kommuner med stort trykk på hyttebygging og kommuner med lite trykk og store arealer.

5.5 Strandsoneforvaltning

5.6 Sjøområdene

Alternativt til R27, første kulepunkt: Veksten i arealer til havbruk skal ivareta hensynet til fiskerinæringa, andre interesser i sjøområdene, villaksen, viktige naturverdier og friluftsområder.

Grong kommune har ingen sterke meninger om hvordan sjøområdene skal forvaltes. Men vi er skeptiske i tilfeller der utnyttning og utbygging i sjøområdene kan påvirke vårt lakseførende vassdrag, og da spesielt villaksen. Grong kommune forventer at sjøforvaltningen ikke går på bekostning av våre sårbare villaksstammer.

5.7: Energiproduksjon og nett

R 28 - alternativ til 5. kulepunkt: Det bør stimuleres til energihøsting i alle nye bygg. Solceller, solfangere og varmegjengivning/overskuddsvarme kan benyttes i egne bygg. Overskuddsstrøm leveres inn på nettet.

Grong kommune er opptatt av hvordan vi som samfunn kan produsere energi på mest mulig skånsom måte for klima og miljø. Vi mener at det ikke bør skje energihøsting ved offentlige bygg, men ønsker en stimuleringsordning for energihøsting ved alle nye bygg, både offentlig og privat.

Vedlagt følger også samlet saksfremstilling fra kommunestyrets behandling.

Med hilsen

Lars Arnesen
avdelingsleder

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift

Vedlegg:

Samlet saksfremstilling kommunestyret REGIONAL PLAN FOR AREALBRUK I TRØNDELAG -
HØRINGSUTTAELSE